

DESCOBRIR APRENDRE COOPERAR

TROBADA INTERNACIONAL DE MUNICIPALISME I ECONOMIA SOLIDÀRIA

Amb la participació d'experiències del Quebec, França, Itàlia i Catalunya

22 i 23 D'OCTUBRE

BARCELONA ACTIVA, C. Llacuna, 162-164, Barcelona

DOSSIER DE PREMSA

Ajuntament de Barcelona

Organitza:
Comissionat d'Economia Cooperativa, Social i Solidària,
Ajuntament de Barcelona

Amb la col·laboració de:
Barcelona Activa

Objectius esperats de la Trobada:

- a) Conèixer **experiències** innovadores de polítiques locals i d'economia social i solidària d'altres països.
- b) Oferir un **espai de coneixement, trobada i reflexió** per a les persones interessades en aquesta matèria.
- c) Aportar **elements per a la reflexió, des de la pràctica**, als diferents municipis catalans interessats a desenvolupar polítiques d'economia social i solidària.
- d) **Teixir vincles entre els municipis** interessats en l'economia social i solidària.
- e) Espai públic per **comunicar el nou Comissionat** d'Economia Cooperativa, Social i Solidària, i l'**aposta clara que l'Ajuntament de Barcelona fa a favor d'un desenvolupament que tingui com un dels seus eixos l'economia social i solidària.**

14.15 – 14.30 h

CLAUSURA

A càrrec del Sr. Xavier Rubio, tècnic del Comissionat d'Economia Cooperativa, Social i Solidària de l'Ajuntament de Barcelona.

TROBADA INTERNACIONAL
DE MUNICIPALISME i
ECONOMIA SOLIDÀRIA

APRENDRE

22 i 23
D'OCTUBRE

Ajuntament de
Barcelona

TROBADA INTERNACIONAL
DE MUNICIPALISME i
ECONOMIA SOLIDÀRIA

DESCOBRIR

22 i 23
D'OCTUBRE

Ajuntament de
Barcelona

TROBADA INTERNACIONAL
DE MUNICIPALISME i
ECONOMIA SOLIDÀRIA

COOPERAR

22 i 23
D'OCTUBRE

Ajuntament de
Barcelona

*Competir és un luxe que només pot permetre's l'1%
Coopera!*

Annie Berger i Oriol Estela:

no és gens fàcil; abans de pressupost també idees i visió/horitzó ; política dels intagibles (xarxa, actors, processos); **no tant les “pedres” sinó sobretot les relacions i processos**

• **Pepa Muñoz**

l'ESS no pot sobreviure en contextos predadors;... S'està arribant, ja, al límit de les forces de resistència Cal preservar els espais de compartir i repensar les polítiques

Floriana Colombo Consells a les administracions locals:

- ***Començar per detectar quins són els temes més sensibles dins la comunitat***
- ***Donar suport a l'arrencada de cooperatives/entitats socials per a que siguin autosostenibles***
- ***Vigilar que no es produeixi una distància entre l'economia social i la solidària, que la segona no sigui per a “rics” o per “formats” ... Per exemple allò que passa amb l'agricultura agroecològica amb certs sectors desfavorits***

Jordi Estivill i Jean Louis Laville

- De nou som en un moment històric; nous quadres institucionals, noves polítiques, noveds lleis d'ESS ->

El Renaixement de l'ESS, inèdit!

- Poden haver activitats econòmiques però no son un fi sinó un mitjà d'altres finalitats socials, ambientals, culturals...
• hibridació de les economies: ***les cooperatives han volgut canviar el mercat i ha estat el mercat que ha canviat les cooperatives***
- **Recomanació: ningú té la recepta "miracle" de com fer pol local envers l'ESS, cal apostar per la transferència de coneixement entre administracions, calen xarxes, espais d'intercanvi...**

És la força de les coses, és la força del treball de les mútues i les granges , dels tallers i els forns de pa. Una economia fora del circuit del capital, és on es materialitza, democràcia radical.

CAP A UNA XARXA DE MUNICIPIS PER L'ECONOMIA SOCIAL I SOLIDÀRIA

Un dels objectius de la Trobada era:

- fer un primer pas en el camí de crear una xarxa de municipis catalans compromesos amb l'economia social i solidària,
- i de fer-ho des del diàleg permanent amb els seus actors i des de la creació d'espais comuns que permetin compartir línies de treball, bones pràctiques, reflexions, activitats i recursos.

*Competir és un luxe que només pot permetre's l'1%
Coopera!*

Taula rodona: L'economia social i solidària als ajuntaments catalans

Obertura a càrrec del Sr. Gerardo Pisarello, primer tinent d'alcaldia de l'Ajuntament de Barcelona. Hi intervindran: Sra. Dolors Sabater, alcaldessa de Badalona; Sra. Núria Parlon, alcaldessa de Santa Coloma de Gramenet; Sr. Jordi Via, comissionat d'Economia Cooperativa, Social i Solidària de l'Ajuntament de Barcelona, Sr. Albert Boada, regidor de Nova Economia de l'Ajuntament de Sabadell.

Modera: Sr. Alvaro Porro, coordinador Estarter (IGOP)

- **Gerardo Pisarello** : *a cooperar i compartir que da gustito! Partim d'una història i tornem a ella*
- *Cal que ESS guanyi pes i força per poder desmercantilitzar les principals despeses de l'ajuntament*
- *Transició de societat i economia , de la vella a la nova... Per arrossegar en el canvi els actors , petits i mitjans **PLA de transició en nous sectors empresarials disposats a fer part del recurs***
- *Dimensió europea: combat al TTIP*

- **Núria Parlon**: *economia asocial i demana canvis legislatius SUPERIORS... mientrastanto: cercar l'aparició de noves iniciatives àmbit alimentació i salut (alineat a eix Nutrició UB)... Grameimpuls: nou espai incubadora de caràcter empresarial orientada ESS ... Moneda local digital, primer semestre 2016*

- **Dolors Sabaté**: *és el moment; desvetllament de l'empoderament ciutadà, també a nivell econòmic promoure que la societat sigui receptiva a l'ESS, no només promoure la pròpia ESS ; promoure canvi de valors, vacunar davant l'economia de mercat i els seus efectes devastadors. Volem transformar! No hi ha mapa de l'ESS i del Cooperativisme, malgrat incipient xarxa XES... Volem acompanyar: La Sarganta centre de recursos cooperatius; microcrèdits per a joves, ... Aposta gran i ben enfilat!*

*I gaudim del nostre temps, compartint tots un espai,
reinventem-nos el consum sa, millor i més barat;*

*Reviscola l'esperança, refundem la dignitat,
ateneus, cooperatives , pobles autogestionats.*

- **Albert Boada:** *Mescla't i és obligació; reptes i crític... alerta dels RISCOS! L'ESS la fa la societat, no la farem des de l'administració, i no fer-la dependent... Volem empoderar? Enfocar en aquesta línia; canvi de visió, nova interrelació, com es treballa conjuntament... Concepte que tothom compra, fins i tot els mateixos que han fet CAPITALISME. **Repte: com minimitzar el camp de l'economia enemiga! I allò altre creixerà sol! És més difícil enfortir-se al sistema!** Tradició a Sabadell ... Diagnòstic 110 cooperatives (800 treballadors) i 184 iniciatives de l'ESS; mapa de 40 establiments Consum Responsable i ESS, caminar cap a un segell local. Projecte: grups de participació, amb relació directa tècnica, no només política... Risc: enfoc cap a tots els àmbits, també en el productiu i industrial.*
- *Manca d'assessorament, impulsar i fer cursos directament, i segellant*
- *Eix central, les sobiranes (alimentària, residencial, energètica,...) 6 cooperatives de consum, pagesia, mobilitzarerres municipals...*
- **Jordi Via:** *alerta amb construir sobre les esquerdes del sistema; ESS caixa d'eines per treball paliatiu, preventiu, ... I de caràcter transformador!*
- *Moment idoni en relació a que ESS configuri element nuclear de transformació; no només lateral; i no donar per suposat que hi ha model de desenvolupament. Construir model d'economia plural, integral, subjecte de construir model de polítiques socioeconòmiques, no en paral·lel política social i política econòmica*
- **Alvaro Porro** *recull 5 Deures per la Xarxes: 1.contractació; 2.com arrossegar sector petits convencionals; 3.sectors estratègics; 4. formes efectives d'acompanyar allò que passa, sense generar dependències; 5. casos pràctics i d'èxit, monedes!*
- *Propera trobada a Badalona, pròxima estació BADALONA!*

**Competir és un luxe que només pot permetre's l'1%
Coopera!**

Presentació del Comissionat d'Economia Cooperativa, Social i Solidària

Sr. Jordi Via, comissionat d'Economia Cooperativa, Social i Solidària.

Economia social i solidària: un sector ampli i divers

L'acció política del nou Govern, descriu l'**àmbit d'actuació** en relació a l'economia social i solidària d'una manera **àmplia, diversa i inclusiva**: *Cooperatives, societats laborals, empreses d'inserció, associacions, fundacions, pràctiques comunitàries -xarxes d'intercanvi, horts comunitaris...- (jurídicament formals o informals).*

Ens permet pensar i plantejar una acció política en relació a una realitat quantitativament important (més de 4.000 empreses i/o entitats, 30.000 llocs de treball directes, 500.000 soci/es de consum...)

Impuls de l'economia cooperativa, social i solidària

Les polítiques del nou Govern municipal s'orienten a impulsar l'economia cooperativa, social i solidària:

- Com a realitat que crea i manté activitat econòmica des de la sostenibilitat integral: individual, social i ecològica
- Com a de realitat que avança cap a la radicalització (aprofundiment) democràtic
- Contribuint a la visibilització d'una altra economia, com a realitat diferenciada del sector privat mercantil i del sector públic institucional
- En el procés de construcció de mercat social com a àmbit d'articulació de nodes de producció, comercialització i consum als territoris

Objectiu general del Pla de treball

Promoció: Impuls i visibilització com a model altereconòmic(altra economia, altra empresa...);

Impuls i acompanyament de nous projectes generadors d'ocupació estable i més «resilient»

Reforçament: Manteniment i/o millora de la viabilitat socioeconòmica de les realitats existents

Polítiques socioeconòmiques

Ja no es pot donar una resposta a les emergències derivades de la crisi estructural que no estigui emmarcada en una estratègia de transformació social a mig i llarg termini.

Una estratègia que s'ha d'acompanyar, necessàriament, per una integració de les polítiques socials (que consideren la producció i el consum com una qüestió de l'economia i

la carència com una qüestió social) i de les polítiques econòmiques, tot construint polítiques socioeconòmiques.

Treball per tallers

1) Estratègies globals d'economia social i solidària

Presentat pel Sr. Eudald Sellarès, regidor de Promoció Econòmica i Joventut i la Sra. Betlem Parès, coordinadora de l'Àrea de Serveis a les Persones i Promoció Econòmica ambdós de l'Ajuntament de Manlleu.

2) Monedes locals

Presentat pel Sr. Oriol Tusón, tècnic de Comerç de l'Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet.

3) Eines de promoció de l'emprenedoria social

Presentat pel Sr. Sergi Frias, tècnic responsable de COBOL de l'Ajuntament de Sant Boi de Llobregat.

4) Projecte Franja Besòs i cooperativa Alencoop, dues iniciatives per la inclusió i la cohesió social

Presentat pel Sr. Josep Villarreal, director d'Estratègia i Innovació de l'àrea de Drets Socials de l'Ajuntament de Barcelona; Sra. Eli Veguè i el Sr. Guillermo Rojo, Coordinadors del Projecte Alencoop (Labcoop) i Sra. Jara Henar Pi, Directora de l'Oficina del Pla d'Assentaments Irregulars (OPAI), Ajuntament Barcelona

***Reapropriem-nos de la vida al treball cooperatiu
en salut i en energia i a un ensenyament actiu.***

***Estenent el suport mutu, un ariet col·lectiu,
premi del poble p'al poble, un cavall de troia-alfil***

La coproducció de polítiques públiques d'economia social i solidària: l'experiència del Quebec

Persona convidada: Sr. Patrick Duguay, director general de la Coopérative de développement régional (COR) Outaouais-Laurentides i president del Chantier de l'Économie Sociale.

Persona entrevistadora: Sr. Joan Subirats, catedràtic de Ciències Polítiques, especialista en temes de governança, gestió pública i anàlisi de polítiques públiques.

- Quebec: experiència de referència en la coproducció de polítiques públiques amb el sector de l'economia social i solidària
- Les característiques principals de la coproducció de polítiques públiques: actors, sector d'activitat, metodologia, formes de col·laboració, etc.
- El rol dels agents de l'economia social i solidària en la coproducció de polítiques: el cas de la CDR i Le Chantier de l'Économie Sociale
- Identificar estratègies i factors d'èxit que fan possible aquesta col·laboració entre l'administració pública i els agents d'ESS

***Competir és un luxe que només pot permetre's l'1%
Coopera!***

- Agraïments a**
- **Totes les persones assistents i a les que ens heu seguit per *streaming***
 - *A les persones que heu intervingut i participat*
 - ***A les treballadores de l'Ajuntament de Barcelona i de barcelona Activa***
 - **A les empreses proveïdores, totes de l'Economia Cooperativa, social i solidària**
 - Ared
 - Oop!
 - Koinos
 - Acapps
 - Salta
 - Apòstrof
 - Hobest
 - Labcoop

Coopera!
Orxata Sound System & VLC Elektrik Jazz Collective

<https://youtu.be/J-jwHzrTXxY>

És la força de les coses, és la força del treball
de les mútues i les granges , dels tallers i els forns de pa.
Una economia fora del circuit del capital,
és on es materialitza, democràcia radical.

Competir és un luxe que només pot permetre's l'1%
Coopera!

I gaudim del nostre temps, compartint tots un espai,
reinventem-nos el consum sa, millor i més barat;
Reviscola l'esperança, refundem la dignitat,
ateneus, cooperatives , pobles autogestionats.

Competir és un luxe que només pot permetre's l'1%
Coopera!

Reapropriem-nos de la vida al treball cooperatiu
en salut i en energia i a un ensenyament actiu.
Estenent el suport mutu, un ariet col·lectiu,
premi del poble p'al poble, un cavall de troia-alfil

Competir és un luxe que només pot permetre's l'1%
Coopera!

<https://youtu.be/4HDTdgWf4Dk>

IV FIRA D'ECONOMIA SOLIDÀRIA DE CATALUNYA

23, 24, 25 D'OCTUBRE DE 2015

REAPROPIEM-NOS DE LA VIDA

WWW.FIRAESC.ORG · #FESC2015

COOPERA

FESC

Les administracions locals en el desenvolupament de l'economia social i solidària

Persona convidada: Sra. Annie Berger, exconsellera delegada d'ESS per l'Ajuntament de Caen i expresidenta de l'Association Régionale pour le Développement de l'Économie Solidaire (ARDES).

Persona entrevistadora: Sr. Oriol Estela, cap de l'Oficina d'Estratègies de Desenvolupament Econòmic de la Diputació de Barcelona.

Annie Berger REPTES

- Pressupost (in)suficient
- Transversalitat de les polítiques
- Actors/actrius de la societat civil (com treballar-hi)
- Polítiques ascendents no descendents (de baix a dalt)
 - Integrar la recerca-Universitat
 - Espai específic de suport a l'ESS als municipis
- Polítiques no orientades a satisfer necessitats sinó procés a aconseguir rendes per satisfer les necessitats
 - Però a la pràctica hem tingut pocs recursos de 150 projectes només 18 endavant!

Respostes a preguntes persones assistents

- Prioritat als joves (canvi generacional i de valors)
- Llei d'ECSS dels pols de de competitivitat i cooperació: serveis d'interès general compartits entre ESS i comunitats locals; i l'enllaç
 - Exemples exitosos: Regis cartiers, treball en comú de la societat civil i els ajuntaments
 - Resistència davant dels canvis polítics? Si es fa bé es veuran amb l'obligació de continuar avançant
- Oriol Estela: **no és gens fàcil**; abans de pressupost també idees i visió/horitzó ; política dels intagibles (xarxa, actors, processos); **no tant les "pedres" sinó sobretot les relacions i processos**

Les cooperatives socials italianes en el desenvolupament local

Persona convidada: Sra. Floriana Colombo, presidenta de la cooperativa social A77, experta en apoderament i grups territorials i anàlisi del territori per la Universitat de Pàdua.

Persona entrevistadora: Sra. Pepa Muñoz, directora de Comunicació del Grup Cooperatiu TEB i expresidenta de la Federació de Cooperatives de Treball de Catalunya

Pepa Muñoz

1. l'ESS no pot sobreviure en contextos predadors; l'exemple de l'aplicació de les clàusules socials... S'està arribant, ja, límit de les forces de resistència
2. Assistencialisme versus empoderament que és allò que és ESS
3. És molt important la metodologia d'actuació
4. Cal preservar els espais de compartir i repensar les polítiques

Floriana Colombo

1. Reptes dels ajuntaments és relacionar-se amb les xarxes informals
2. Exemples de referència: els "Districtes d'Economia Solidària, promoció econòmica no monetària, només, i noves formes de treball amb productors locals
3. Xarxa municipal, tercer sector, assistencialisme, sostenibilitat de la fragilitat social

Consells a les administracions locals:

- Començar per detectar quins són els temes més sensibles dins la comunitat
- Donar suport a l'arrencada de cooperatives/entitats socials per a que siguin autosostenibles
- Identificar persones "jubilades" que tenen possibilitat i voluntat de treballar pel canvi
- Vigilar que no es produeixi una distància entre l'economia social i la solidària, que la segona no sigui per a "rics" o per a "formats" ... Per exemple allò que passa amb l'agricultura agrarioecològica amb certs sectors desfavorits

L'encontre entre l'economia social i solidària i les administracions locals: balanç, reptes i perspectives

Persona convidada: Sr. Jean Louis Laville. Professor en el Conservatori Nacional de les Arts i Oficis de París (CNAM), catedràtic d'Economia Solidària, investigador del LISE i de l'IFRIS.

Persona entrevistadora: Sr. Jordi Estivill. Sociòleg, economista, cooperativista i membre de la Xarxa d'Economia Solidària.

Jordi Estivill i Jean Louis Laville

1. La importància d'escoltar altres els què ja fa temps que estan treballant en ESS

Des de la XES:

- Proposta de Llei d'ESS
- Les 14 Mesures municipalistes

2. Què va permetre als anys 90 el sorgiment/eclosió de la relació entre desenvolupament local i ESS?

De nou som en un moment històric; nous quadres institucionals, noves polítiques, noves lleis d'ESS ->

El Renaixement de l'ESS, inèdit!

3. Però no lliure de tensions:

- Debat econòmic i polític ha estat el dilema entre Estat i Mercat però ni hi havia lloc per discutir altres coses
- Economia = mercat vs Estat = social -> dificultats principals de crear noves polítiques
- El nou moviment social que diu que la conflictivitat social no està reduït, només, a la lluita de classes
- Moviment de reacció -> neoliberalisme, no es un projecte econòmic es polític: que vol evitar el risc d'excés de democràcia - cal afeblir l'Estat i les iniciatives ciutadanes -> tenim un problema de *governamentalitat*

4. Com es situa el desenvolupament local:

- la minituarització del desenvolupament global?
- la territorialització del desenvolupament?
- reencontre entre l'ESS i el desenvolupament local?

L'encontre entre l'economia social i solidària i les administracions locals: balanç, reptes i perspectives

Persona convidada: Sr. Jean Louis Laville. Professor en el Conservatori Nacional de les Arts i Oficis de París (CNAM), catedràtic d'Economia Solidària, investigador del LISE i de l'IFRIS.

Persona entrevistadora: Sr. Jordi Estivill. Sociòleg, economista, cooperativista i membre de la Xarxa d'Economia Solidària.

Jordi Estivill i Jean Louis Laville

5. Aportacions de l'ESS al desenvolupament local:

- . Poden haver activitats econòmiques però no son un fi sinó un mitjà d'altres finalitats socials, ambientals, culturals...
- . hibridació de les economies: **les cooperatives han volgut canviar el mercat i ha estat el mercat que ha canviat les cooperatives**
- . hi ha economia no monetària
- . visió més plural de l'economia, composta per actors complementaris
- . les iniciatives ciutadanes són les empreses però també la participació ciutadana dels debats públics
- . tercer sector no es el mateix que l'economia a solidària
- . l'espai públic no és la institució pública

6. Innovació social: és un concepte polisèmic es pot parlar de diferents models de suport a aquesta:

- IS = llatinoamericana, nova política social, noves formes d'integració social, per a l'activació de la força de treball
- IS = francòfona, donar suport al tercer sector, com una economia mitjana (sobretot cooperativa), però a canvi afebleix l'ESS, sense reconèixer el què s'ha innovat socialment en els darrers 30 anys
- IS = anglosaxona, pot haver un capitalisme social que complementa el capitalisme clàssic (RS, benchmarking, bons socials...) -> aquesta visió alimenta molt la política europea
- IS = Equador, Bolívia, Brasil, França a nivell local... **focalitzar-se en la dimensió econòmica de la societat civil -> economia plural**

democràcia ciutadana (deliberativa i participativa) + iniciatives emprenedores socials -> polítiques de redistribució -> una economia plural per al "buen vivir" + una economia popular que amb l'ajuda de les polítiques públiques pot esdevenir ESS

L'encontre entre l'economia social i solidària i les administracions locals: balanç, reptes i perspectives

Persona convidada: Sr. Jean Louis Laville. Professor en el Conservatori Nacional de les Arts i Oficis de París (CNAM), catedràtic d'Economia Solidària, investigador del LISE i de l'IFRIS.

Persona entrevistadora: Sr. Jordi Estivill. Sociòleg, economista, cooperativista i membre de la Xarxa d'Economia Solidària.

Jordi Estivill i Jean Louis Laville

7. ESS no es el mateix que la inserció -> no és la solució a la crisi en termes de generació d'ocupació. Aquest enfocament entén que **el capitalisme no dona lloc a tothom**, el què cal fer és compensar a la gent que deixa fora -> empreses d'inserció, cooperatives d'interès públic

8. Quin és el paper de les Administracions locals envers l'ESS?

Regions del Nord de França han estat les primeres a desenvolupar una nova política econòmica regional que doni suport també a l'ESS: sostenir els moviments socials (difícils d'identificar) + suport directe a les iniciatives socials que necessiten temps per implantar-se i aquest suposa una inversió immaterial que sovint no permet que arrenquin + afavorir l'agrupament territorial dels actors (clusters, etc)

Dificultat = treball de traducció entre els universos culturals de les institucions públiques i els moviments socials i els actors de l'ESS

Recomanació: ningú té la recepta "miracle" de com fer pol local envers l'ESS, cal apostar per la transferència de coneixement entre administracions, calen xarxes, espais d'intercanvi...

9. Moviment de monedes socials: participa de l'ESS

- cap tecnologia és màgica però totes podrien contribuir al canvi global si no es creu que sigui la solució única
 - són una eina de reinternalització del flux econòmic a nivell local
 - poden generar una discussió pública sobre qüestions concretes sobre un territori molt concret
- S'inverteix en la formació participativa dels actors d'ESS

L'encontre entre l'economia social i solidària i les administracions locals: balanç, reptes i perspectives

Persona convidada: Sr. Jean Louis Laville. Professor en el Conservatori Nacional de les Arts i Oficis de París (CNAM), catedràtic d'Economia Solidària, investigador del LISE i de l'IFRIS.

Persona entrevistadora: Sr. Jordi Estivill. Sociòleg, economista, cooperativista i membre de la Xarxa d'Economia Solidària.

Jordi Estivill i Jean Louis Laville

10. El context de cultural política d'un territori determina les possibilitats de la relació de l'Estat i la ciutadania
11. Feminisme és més proper a l'ESS que l'Economia Feminista que és més ortodoxa -> tanmateix la discussió que planteja el feminisme sobre la tensió reproducció i producció fa importants aportacions a l'ESS
12. Des de l'esquerra cal una nova institucionalització. Cal renovar el rol de l'Estat que va més enllà de repartir recursos, de redistribuir, de fer inversions en un territori, i que ha de canviar internament la seva manera de fer; però els quadres administratius no estan preparats per al seu nou rol.
13. És important incorporar la investigació i la recerca.
14. Desenvolupament sostenible, Decreixement... són models que alguns sectors de l'ESS, però no poden esdevenir una "religió" però sí cal canviar les eines de mesura del desenvolupament (pib, pnb, productivitat...) pensades per mesurar el creixement -> l'economia ja no es pot mesurar en aquests termes
15. **Evitar la uniformització: l'ESS pot esdevenir un caldo de cultiu de la biodiversitat econòmica i cultural**